

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародні економічні відносини

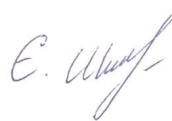
Освітня програма _ Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціальність _ 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”

Галузь знань 07 “Управління та адміністрування”

Затверджено на засіданні кафедри фінансів,
банківської справи і страхування
Протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.

Зав. кафедри

Шекета Є.Ю.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Міжнародні економічні відносини
Викладач (-і)	к.е.н., викл. Мацьків В.В.
Контактний телефон викладача	+38(063)4129818
Е-mail викладача	Gy40k1986@gmail.com
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifagrarnicol.at.ua/index/bibliotechnij_fond/0-69
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
Навчальна дисципліна «Міжнародні економічні відносини» – це міждисциплінарний курс, що сфокусований на вивчення економічних відносин між державами, їх угрупованнями, міжнародними економічними організаціями та окремими економічними суб'єктами, що знаходяться в різних країнах. Предметом навчальної дисципліни є відносини між суб'єктами глобального економічного простору, що визначаються специфікою, закономірностями та тенденціями сучасних економічних трансформацій. Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна «Міжнародні економічні відносини» належить до циклу вибіркового навчання і вимагає знань з макроекономіки, міжнародної економіки, міжнародних фінансів.	
3. Мета та цілі курсу	
Вивчення дисципліни «Міжнародні економічні відносини» має на меті допомогти майбутнім бакалаврам набутти необхідних компетентностей для оцінки процесів, які відбуваються у сучасній глобальній економіці, що допоможе визначати поведінку держави та суб'єктів господарювання України у відстоюванні власних економічних інтересів на міжнародних ринках та в міжнародних організаціях. З цією метою викладання дисципліни, як складової фундаментальної економічної науки, передбачає досягнення наступних цілей: засвоєння основних економічних категорій глобалістики, закономірностей, особливостей та моделей глобальної економіки; особливостей функціонування відкритих економічних систем (світові ринки); специфіки функціонування регіональних об'єднань країн, міжнародних економічних організацій тощо).	
4. Результати навчання (компетентності)	
Здатність використовувати базові знання й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях. Здатність працювати автономно та в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей. Знання термінології, базові й структуровані знання у сфері економіки для подальшого використання на практиці. Знання особливостей управління фінансовою та інвестиційною діяльністю суб'єктів господарювання. Розуміння сутності та аналізу наслідків мікроекономічних процесів, поведінки окремих економічних суб'єктів. Розуміння сутності чинників і наслідків макроекономічного розвитку та їх вплив на національну економіку. Розуміння сутності та наслідків процесів, що відбуваються на мезо- рівні економічної системи, включаючи галузеві ринки, групові та корпоративні взаємозв'язки. Уміння використовувати на практиці теоретичні положення для здійснення організаційних та контрольних заходів у сфері прикладної економіки. Уміння спілкуватись з використанням професійної термінології, включаючи усну та письмову комунікацію	

українською мовою.					
5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу 120 год.					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
лекції			40 год.		
семінарські заняття / практичні / лабораторні			24 год.		
самостійна робота			56 год.		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового		
6	072«Фінанси, банківська справа та страхування»	III	нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Міжнародні економічні відносини» Предмет вивчення дисципліни, її місце серед інших економічних дисциплін, структура і логіка викладання. Значення в підготовці спеціалістів. Мета, завдання і нові підходи до вивчення курсу, його інформаційно-методичне забезпечення. МЕН як економічна категорія. Сутність МЕН, їх значення, об'єктивна основа і передумови розвитку. Рівні розвитку: функціональні, економічні, територіальні, за суб'єктами діяльності. Види та форми МЕН, їх взаємозв'язок.	Лекція, семінарське заняття	[1,6]	Опрацювати лекційний матеріал	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Світове господарство та особливості його розвитку Світове господарство (СГ): сутність, елементи і суб'єкти, фактори розвитку. Міжнародна господарча взаємодія. Якісний і кількісний аспекти розвитку СГ. Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку. Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу. Типологізація країн – суб'єктів світового господарства. Регіональний принцип групування	Лекція, семінарське заняття	[7,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом

і головні регіональні групи країн світу. Соціально-економічний принципи систематизації країн світу. Місце окремих угруповань країн у СГ і МЄВ. Провідне значення економічно розвинених країн. Країни, що розвиваються: поняття, загальні ознаки та місце у світовій економіці.					
Тема 3. Еволюційні періоди формування міжнародних економічних відносин Доколоніальний період розвитку МЄВ. Зародження та розвиток міжобщинних господарських зв'язків Міжнародні торговельні зв'язки стародавнього світу. Міжнародні економічні відносини епохи Середньовіччя. Зовнішньоторговельні відносини при феодалізмі. Зовнішньоекономічні зв'язки Київської Русі та Гетьманської держави. МЄВ в умовах становлення індустріальної цивілізації. Зовнішня торгівля періоду первісного нагромадження капіталу. МЄВ капіталізму вільної конкуренції та монополістичного капіталізму. МЄВ у міжвоєнний період. Новий (неоколоніальний) період розвитку всесвітніх економічних зв'язків. Світогосподарські зв'язки в найновіший період. Зростання єдності та взаємозалежності суб'єктів світового господарства.	Лекція, семінарське заняття	[6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Середовище міжнародних економічних відносин Поняття середовища МЄВ, його структура й особливості. Природно-географічне середовище, основні його складові впливу на розвитку МЄВ. Економічне середовище функціонування МЄВ, стан ринкових відносин країн і особливості їх розвитку. Економічні регулятори МЄВ. Особливості дії економічних	Лекція, семінарське заняття	[1,5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

законів і закономірностей на міжнародному рівні. Центробіжні тенденції в МЕВ. Роль міжнародних рейтингів в оцінці стану економічного середовища.					
Тема. 5. Міжнародний поділ праці та кооперація виробництва Міжнародний поділ праці (МПП) – вихідна основа розвитку СГ і МЕВ. МПП як форма прояву суспільного поділу праці. Етапи розвитку МПП. Фактори поглиблення МПП. Вплив технологічної революції на МПП. Головні організаційно-економічні форми втілення МПП. Система міжнародного поділу праці та основні тенденції її розвитку у сучасних умовах. Міжнародна спеціалізація виробництва. Міжнародне виробниче кооперування. Проблеми і передумови участі України в МПП.	Лекція, семінарське заняття	[8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин Зростання ролі міжнародної торгівлі (МТ) на сучасному етапі. Міжнародна торгівля як форма МЕВ. Основні фактори зростання міжнародного товарообігу. Регіональна структура (географічний розподіл) МТ. Структура світового товарообігу. Головні причини і наслідки збільшення взаємної торгівлі економічно розвинених країн. Роль країн, що розвиваються в МТ. Види і форми МТ. Зустрічна торгівля. Міжнародні торги (тендери). Міжнародні ярмарки і виставки. Міжнародні аукціони. Особливості біржової торгівлі, її еволюція, організація і функції. Особливості розвитку зовнішньоторговельної політики держав.	Лекція, семінарське заняття	[1,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Міжнародні	Лекція,	[1]	Опрацюва	5	До

економічні відносини у сфері послуг Значення світового ринку послуг, передумови його формування. Специфічні ознаки міжнародної торгівлі послугами, її динаміка, структура і географічні напрямки. Секторальні ознаки розвитку міжнародних ринків послуг. Франчайзинг у системі міжнародних послуг. Регулювання умов використання товарних знаків, Мадридська угода про їх міжнародну реєстрацію. Міжнародний лізинг, його види. Головні країни-експортери лізингових послуг. Значення міжнародного лізингу в МТ та міжнародній інвестиційній діяльності. Роль транспорту у МЕВ. Види міжнародних сполучень. Міжнародні перевезення.	семінарське заняття		ти лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	балів	наступного заняття за розкладом
Тема 8. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво Загальні передумови розвитку міжнародної інвестиційної та виробничої діяльності. Міжнародний рух капіталу: суть, чинники, форми. Види зарубіжних інвестицій, їх масштаби. Зміни частки головних економічних центрів у вивозі капіталів. Іноземні інвестиції в економіці України. ТНК – головні суб'єкти міжнародної виробничої та інвестиційної діяльності, їх сутність і еволюція, сучасна стратегія. Спільні підприємства (СП). Передумови й особливості розвитку спільного підприємництва. Організаційноправові й економічні форми створення і функціонування СП. Масштаби, рівень і динаміка розвитку СП. Міжнародні стратегічні альянси (МСА). Роль МСА у сучасному науковотехнічному міжнародному	Лекція, семінарське заняття	[1,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом

співробітництві. Вільні економічні зони (ВЕЗ). Класифікація ВЕЗ, особливості функціонування.					
Тема 9. Світова валютна система і міжнародні валютно-фінансові відносини Національні, міжнародні і світова валютні системи, їх сутність, елементи. Поняття валюти й її види. Конвертованість валют. Валютний курс, його види. Валютний паритет. Котирування валют. Крос-курс. Валютні ринки та валютні операції. Принципи, форми та інструменти валютної політики держав з відкритою економікою. Еволюція світової валютної системи. Механізм міжнародних розрахунків. Платіжний і розрахунковий баланси, їх структура. Платіжний баланс як індикатор взаємин національної економіки з зовнішнім світом.	Лекція, семінарське заняття	[1,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 10. Міжнародні кредитні відносини Міжнародний кредит, його роль у світовій економіці, функції у сфері зовнішньоекономічних зв'язків. Сутність міжнародних кредитних відносин. Основні види кредитних угод. Умови надання кредитів. Передумови формування і розвиток світового ринку позичкових капіталів (СРПК), його функції. Різноманітність операцій на СРПК. Світовий грошовий ринок і ринок цінних паперів. Операції сек'юритизації. Сутність та особливості розвитку євроринку. Фактори розвитку євроринку та його сектори. Валютна й інституціональна структура СРПК. Система СБІФТ.	Лекція, семінарське заняття	[5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 11. Міжнародна економічна інтеграція	Лекція, семінарське заняття	[1,6]	Опрацювати	10 балів	До наступного

Міжнародна економічна інтеграція (МЕІ) – закономірність розвитку світового господарства і МЕВ. Сутність, цілі і значення МЕІ, основні ознаки. Передумови і фактори розвитку МЕІ як якісно нового рівня МЕВ. Головні учасники й організатори процесу МЕІ, його сучасні особливості. Форми МЕІ. Етапи формування міжнародних інтеграційних угруповань. Економічні ефекти інтеграції. Об’єктивні передумови, політичні й економічні цілі, основні етапи розвитку західноєвропейської економічної інтеграції. Єдність економічної системи країн ЄС. Інституціональна структура і політико-правові механізми ЄС. Політика ЄС відносно «третіх» країн та їх угруповань. Проблеми подальшого розширення ЄС. України й ЄС. Європейська асоціація вільної торгівлі (ЄАВТ). ЄС – ЄАВТ. Україна в світових та регіональних інтеграційних процесах.	ке заняття		лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття		заняття за розкладом
Тема 12. Міжнародні економічні організації. Поняття «міжнародні економічні організації» (МЕО). Роль МЕО в системі МЕВ. МЕО як вияв тенденції багатостороннього економічного співробітництва. Головні функції, принципи і методи діяльності МЕО, механізм управління, фінансові кошти. Сучасна система МЕО, їх класифікація. Економічна діяльність ООН, її рівні. Система головних органів ООН. Генеральна асамблея. Економічна і соціальна рада ООН (ЕКОСОР). Організація економічного співробітництва і та розвитку (МБРР). Міжнародна фінансова корпорація (МФК). Міжнародна асоціація розвитку (МАР). Міжнародний валютний фонд (МВФ) як одна із головних	Лекція, семінарське заняття	[7,8]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

фінансових організацій: компетенція, фінансові кошти, організаційна структура, особливості кредитної діяльності. Фонди МВФ. Програми МВФ в Україні. Банк міжнародних розрахунків (БМР) у системі регулювання валютно-кредитних відносин. Група десяти («Паризький клуб»). Лондонський клуб. Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР). Головні напрями діяльності ЄБРР в Україні. Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), особливості його діяльності. розвитку (ОЕСР). «Велика вісімка». Група Світового банку, мета створення, функції, структура. Міжнародний банк реконструкції					
Тема 13. Проблеми інтеграції України до системи світогосподарських зв'язків Необхідність і значення інтеграції України до СГ і МЕВ. Передумови входження України до світового економічного простору. Проблеми економічної безпеки. Трансформація структури зовнішньої торгівлі. Реалізація конкурентних переваг. Україна в міжнародних інвестиційних відносинах. Стабілізація виробництва та його структурна перебудова, залучення іноземних інвестицій. Створення конкурентного середовища. Досягнення експортно-імпоротної збалансованості. Національні економічні інтереси України у сфері МЕВ: регіональні, субрегіональні і локальні. Головні напрями розвитку МЕВ: розвиток двосторонніх міжнародних відносин, розширення участі у європейському регіональному співробітництві, співробітництво в межах СНД, членство у	Лекція, семінарське заняття	[6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До підсумкового заняття

міжнародних організаціях. Пріоритети України в регіональному співробітництві. Проблеми співробітництва з ЄС. Нові регіональні напрями зовнішньоекономічних зв'язків України. Україна – член СОТ: зовнішні детермінанти економічного розвитку країни. Переваги та загрози лібералізації внутрішнього ринку та зовнішньої торгівлі.					
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	100 бальна за семестр – як середньо арифметичне 100 балів протягом семестру та 100 балів за екзамен “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.				
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання,				

	виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Семінарське, практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою семінарські, практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за семінарське, практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	– оцінка за поточне тестування (5 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (65 балів); – оцінка за контрольну роботу (20 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).

7. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. Рекомендована література

1. Амеліна І. В. Міжнародні економічні відносини [текст] : навч. посіб. / Амеліна І. В., Попова Т. Л., Владимиров С. В. - К. : «Центр учбової літератури», 2013. - 256 с.
2. Міжнародні економічні відносини : підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. –Київ : Київ. нац. торг.-екон.

ун-т, 2017. 612 с.

3. Козак Ю.Г., Лук'яненко Д.Г., Макогон Ю.В., Граматик Ю.І., Ржепішевський К.І. Міжнародна економіка: Навч. пос. – 2-ге, перероб. та доп. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 672с.
4. Козик В.В., Панкова Л.А., Даниленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посібник. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2002. – 406 с.
5. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини : навч. посібник / Т.В. Шталь [та ін.]. – Харків : «Видавництво «Форт», 2015. – 364 с.
6. Міжнародна економіка : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, Т. М. Камінська та ін. ; за заг. ред. С. М. Макухи. - Х. : Право, 2012. - 192 с.
7. Міжнародні економічні відносини. Навч. посібник. – Одеса-«ТОВ.ПЛУТОН», 2016. – 352 с.
8. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 602 с.
9. Солонінко К. С. Міжнародна економіка: Навчальний посібник. – Житомир: ЖДТУ, 2010. – 238 с.
10. Світова економіка: Підручник / [Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та інш.]. – К.: Либідь, 2007. – 640 с.